

Ennakkotietoa tulevan juomavesidirektiivin vaatimuksista: PAIKKATIETO

Uuden direktiivin paikkatietoon liittyviä säännöksiä

Tammikuussa 2021 voimaan tulevan uuden juomavesidirektiivin toimeenpano edellyttää talousvedeen liittyvien tietojen sitomista paikkatietoon kaikkien sellaisten vedenjakelualueiden osalta, joille toimitetaan talousvettä vähintään 10 m³ vuorokaudessa tai vähintään 50 henkilön tarpeisiin.

Nykyinen ns. EU-vesilaitosten (vedenjakelualueet, joille toimitetaan talousvettä vähintään 1000 m³ vuorokaudessa tai vähintään 5000 henkilön tarpeisiin) talousveden laatutietojen raportointi muuttuu siten, että kaikkien sellaisten vedenjakelualueiden osalta, joille toimitetaan talousvettä vähintään 10 m³ vuorokaudessa tai 50 henkilön tarpeisiin, on laadittava paikkatietoon sidottuja tietokokonaisuuksia. Tietokokonaisuudet on saatettava ajan tasalle vuosittain. EU:n komissiolla, Euroopan ympäristökeskuksella ja Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskuksella on oltava niihin pääsy jatkuvasti.

Direktiivi edellyttää lisäksi, että tietoverkossa esitetään viimeisimmän valvontatutkimuksen mukaiset talousveden laatutiedot. Muita verkossa esitettäviä ja vuosittain ajan tasalle saatettavia tietokokonaisuuksia ovat esimerkiksi muuttujien arvojen ylitykset ja häiriötilanteet sekä niiden johdosta tehdyt korjaavat toimenpiteet ja talousveden kemialliselle laadulle myönnetty poikkeukset.

Paikkatieto välineenä tiedon saatavuuden parantamiseksi

Verkossa esitettävien tietojen tekniseen toteutukseen tarvitaan vedenjakelualueiden paikkatietoa. Tietojen esittäminen verkossa suunnitellaan toteutettavaksi valtakunnallisella ratkaisulla vesi.fi-verkkosivujen kautta siten, että tiedot siirtyisivät vesi.fi-palveluun suoraan VATI-järjestelmästä.

Vesi.fi-verkkopalvelun tarkoituksena on yhdenmukaistaa tietojen esittämistapaa valtakunnallisesti ja parantaa kansalaisten tiedonsaantia vedenjakelualueiden talousveden laadusta mahdollistamalla tietojen saanti osoitetietojen perusteella. Valtakunnallinen verkkopalvelu mahdollistaa myös sen, että kaikkien direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten ei tarvitse esittää tietoja omilla verkkosivuillaan tai että niitä ei tarvitse päivittää jatkuvasti reaaliaikaisiksi kuntien verkkosivuille.

STM:n hanke vedenjakelualueiden sijaintitietojen saattamiseksi paikkatietomuotoon

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee hanketta, jossa kuntien terveydensuojeluviranomaisia pyydetäisiin toimittamaan vedenjakelualueiden paikkatietoja ministeriölle kevään 2021 aikana. Jos tietoja saadaan riittävän kattavasti, tietoaineisto käsiteltäisiin keskitetysti ministeriön

toimesta. Tietopyyntö ja ohjeet, kuinka vedenjakelualueiden paikkatiedot toimitetaan, lähetetään joulukuun 2020 aikana.

Uudessa direktiivissä ei ole säädetty tiedottamiseen tai tietokokonaisuuksien luomiseen liittyvien säännösten siirtymäajasta. Säännökset tulevat voimaan heti tammikuussa 2023, jolloin direktiivi on viimeistään saatettava voimaan kansallisesti. Tämän vuoksi ja tietojärjestelmien kehitystyön vaatiman ajan vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jo nyt terveydensuojeluviranomaisten ja talousvettä toimittavien laitosten yhteistyötä tämän "digiloikan" päämäärien saavuttamiseksi. Uskomme, että panostaminen tähän hankkeeseen helpottaa merkittävästi valvontayksiköiden, muiden viranomaisten ja talousvettä toimittavien laitosten tulevaa työtaakkaa. Toivommeikin valvontayksiköiltä ja talousvettä toimittavilta laitoksilta myönteistä suhtautumista hankkeeseen.

Lisätietoja

Projektikoordinaattori Mirjam Orvoma, etunimi.sukunimi@stm.fi, puh. 0295 163 687
Neuvotteleva virkamies Jarkko Rapala, etunimi.sukunimi@stm.fi, puh. 0295 163 315